

Wyniki plonowania łubinu wąskolistnego w doświadczeniach PDO

W Polsce rośliny bobowate grubonasienne odgrywają istotną rolę w rolnictwie dzięki wysokiej zawartości białka, która czyni nasiona tych roślin wartościowym składnikiem pasz dla zwierząt. Poprawiają również strukturę gleby, co przynosi korzyści dla upraw następnych. Łubin wąskolistny jest najczęściej uprawianą rośliną w tej grupie, obok grochu siewnego, soi i bobiku. W ostatnich latach traci jednak popularność, przy jednoczesnym wzroście zainteresowania uprawą grochu siewnego.

W bieżącym roku w Polsce zarejestrowane są 34 odmiany w KR (Krajowy Rejestr), w tym 27 o niesamokończącym typie wzrostu i niskiej zawartości alkaloidów. Dopuszczone do obrotu na terytorium Unii Europejskiej są 53 odmiany zarejestrowane w CCA (Wspólnotowy katalog odmian roślin rolniczych). Polska jest wiodącym krajem w hodowli łubinu wąskolistnego, z wieloma odmianami dostosowanymi do lokalnych warunków klimatycznych i glebowych.

Łubin wąskolistny jest uprawiany na cele paszowe, sprzyja temu wysoka zawartość białka (27-29%) oraz jako roślina poplonowa na zielony nawóz. W za-

leżności od zastosowania, odmiany łubinu charakteryzują się zróżnicowaną zawartością alkaloidów. Alkaloidy są naturalnymi związkami chemicznymi, które posiadają właściwości antyżywieniowe, dlatego odmiany o niskiej zawartości alkaloidów są pożądane w produkcji pasz. Z kolei odmiany o wysokiej zawartości alkaloidów doskonale sprawdzają się w rejonach żerowania dzikiej zwierzyny.

Wysiew łubinu wąskolistnego zaleca się od końca marca do początku kwietnia. Wcześniejszy siew sprzyja równomiernym wschodom i lepszemu zakorzenieniu roślin oraz lepsze wykorzystanie wody z gleby, co przekłada się na wyższe plony. Łubin wąskolistny, dzięki symbiozie z bakteriami brodawkowymi, wzbogaca glebę w azot, co zmniejsza potrzebę stosowania nawozów mineralnych, dodatkowo poprawia strukturę gleby. Silnie rozwinięty system korzeniowy pozwala na przemieszczanie składników mineralnych z niższych warstw gleby, co polepsza stanowisko przed roślinami następczymi z mniej rozbudowanym systemem korzeniowym.

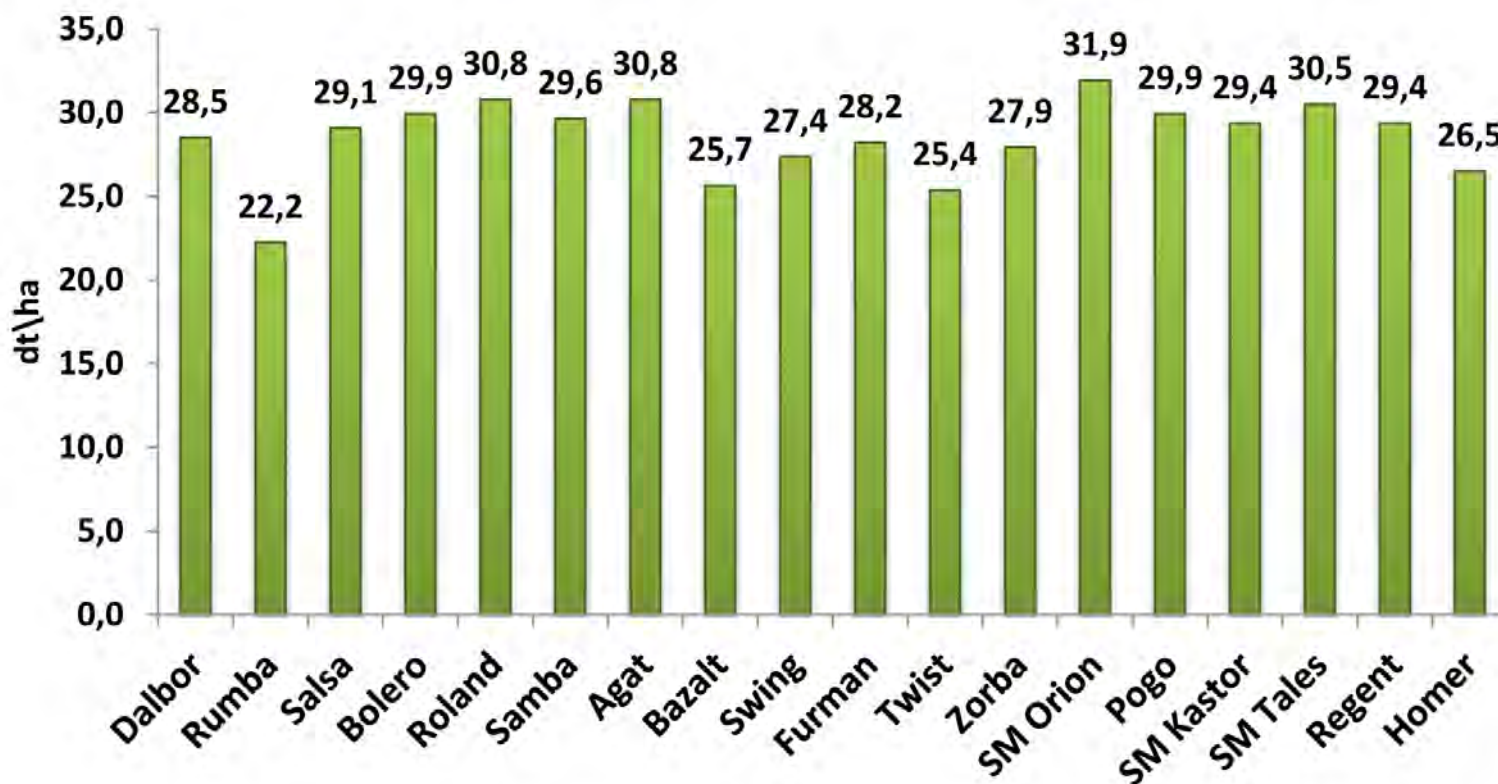
Łubin wąskolistny posiada odporność na niskie temperatury i może być uprawiany na mniej żyznych glebach o odczynie lekko kwaśnym, co czyni go wartościowym uzupełnieniem struktury upraw w różnych regionach. Ma duże znaczenie jako roślina uprawna w Polsce. Warto rozważyć jego uprawę zarówno w skali ogólnokrajowej, jak i na poziomie lokalnym, między innymi w województwie łódzkim, które obecnie plasuje się na 3 pozycji pod względem wielkości upraw tego gatunku z ponad 14 tys. ha. W celu upowszechnienia upraw roślin strączkowych, takich jak łubin wąskolistny Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych (COBORU) realizuje inicjatywę białkową. Inicjatywa ta ma na celu promowanie białkowych roślin uprawnych, jako kluczowego elementu powodującego zwiększenie samowystarczalności białkowej Polski.

W 2023 roku w województwie łódzkim przeprowadzono doświadczenia porejestrowe, w których badano 18 odmian łubinu wąskolistnego. Doświadczenia

Rośliny bobowate grubonasienne - areal uprawy wg danych ARiMR

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gatunek	areal uprawy w tys. ha						
Soja	18,4	16,7	19,8	21,5	25,6	48,6	44,6
Łubin (wszystkie rodzaje)	197	190	194	201	189	195	173
Groch siewny	41	48	40	53	72	100	121
Bobik	31	36	28	30	37	38	38
Razem tradycyjne bobowate grubonasienne	269	274	262	284	298	333	332

Plonowanie odmian łubinu wąskolistnego w roku 2023

te były realizowane na jednym poziomie agrotechnicznym, bez zastosowania ochrony fungicydowej. Najlepsze wyniki plonowania uzyskano dla odmian: SM Orion, Roland, Agat i SM Tales. Wyniki badań przedstawione na wykresie uwzględniają doświadczenia z województwa łódzkiego, śląskiego i mazowieckiego.

Lista Odmian Zalecanych (LOZ) zawiera odmiany roślin, które zostały przetestowane i uznane za najlepiej dostosowane do warunków klimatycznych i glebowych poszczególnych regionów. To pozwala rolnikom wybierać odmiany, które będą dawały najlepsze plony w ich lokalnych warunkach. W 2024 roku Łódzki Zespół PDO umieścił na liście odmian zalecanych dla województwa łódzkiego 10 odmian łubinu wąskolistnego.

1. Agat	2. Bolero
3. Dalbor	4. Pogo ^R
5. Regent	6. Roland
7. Salsa	8. SM Orion
9. Swing	10. Zorba

^R – odmiana wstępnie rekomendowana

Charakterystyka odmian łubinu wąskolistnego wpisanych do KR w roku 2024

W roku 2024 do Krajowego Rejestru wpisano trzy nowe odmiany łubinu wąskolistnego. Poniżej znajdują się charakterystyki nowych odmian.

SM Tales odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion duży, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia roślin średni, dojrzewania dość wczesny, okres kwitnienia średni. Rośliny średniej wysokości. Odporność roślin na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem duża. Równomierność dojrzewania duża. Odporność na fuzaryjne wędnięcie – średnia, na antraknozę – poniżej średniej. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego w nasionach dość duża, tłuszczu surowego bardzo duża, alkaloidów bardzo mała i włókna surowego dość mała. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 100 szt./m².

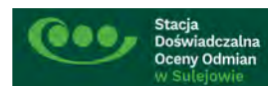

Stąki łubinu wąskolistnego odmiany Agat

SM Kastor odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona paszowe. Plon nasion bardzo duży, plon białka bardzo duży. Termin kwitnienia i dojrzewania roślin średni, okres kwitnienia średni. Rośliny średniej wysokości. Odporność roślin na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem duża. Równomierność dojrzewania nieco poniżej średniej. Odporność na fuzaryjne wędnięcie – średnia, na antraknozę – bardzo duża. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego i tłuszczu surowego w nasionach średnia, alkaloidów bardzo mała i włókna surowego dość duża. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 100 szt./m².

Pogo odmiana niesamokończąca, niskoalkaloidowa, przeznaczona do uprawy na nasiona pa-

szowe. Plon nasion średni, plon białka dość duży. Termin kwitnienia roślin dość wczesny, dojrzewania średni, okres kwitnienia średni. Rośliny średniej wysokości. Odporność roślin na wyleganie w fazie końca kwitnienia i przed zbiorem bardzo duża. Równomierność dojrzewania nieco poniżej średniej. Odporność na fuzaryjne wędnięcie i antraknozę – średnia. Masa 1000 nasion średnia. Zawartość białka ogólnego bardzo duża, tłuszczu i włókna surowego w nasionach średnia, alkaloidów bardzo mała. Optymalna obsada roślin w uprawie na nasiona około 100 szt./m².

Tomasz Boryca
www.sulejow.coboru.gov.pl